

Actualizing Faith

Parasha Bo

Shemot: 12:11

¹⁰ You shall not leave any of it until morning; any of it that is left until morning you shall burn in the fire.

¹¹ "So shall you eat it: your loins girded, your shoes on your feet, and your staff in your hand; you shall eat it in haste — it is a pesach-offering to HASHEM.

¹² "I shall go through Egypt on this night, and I shall strike every firstborn in the land of Egypt, from man to beast; and against all the gods of Egypt I shall mete out punishment — I am HASHEM. ¹³ The blood shall be a sign for you upon the houses

2 Artscroll - She Chmash - pg. 352

11. וְנָכְחוּ תֹאכְלוּ אֹתוֹ. — So shall you eat it. Those who ate the pesach-offering had to gird their loins, i.e. have their belts tightened, and be dressed as if they were ready for an immediate journey out of the country. Actually, however, Moses would refuse Pharaoh's demands to leave during the night; not until morning would Moses leave. Why then the need to eat the offering in such a manner? At the moment of redemption, the nation was still not deserving of such miracles; indeed, as the Sages put it, they hovered just above the lowest depth of spiritual contamination, and if they had not been redeemed then, it would have been too late. This was symbolized by the manner in which they were to eat the offering; it was to bring to their consciousness that they were being redeemed only by God's mercy.

3

11. וְנָכְחוּ אֹתוֹ בְּחֻזְקוֹן. — You shall eat it in haste. In the Talmud (Berachos 9a), R' Elazar ben Azariah attributes the haste to the Egyptians, who pursued the Jews and compelled them to leave quickly. In contrast, R' Akiva holds that the haste originated with the Israelites, who were in a rush after the time for deliverance had come.

R' Eliezer attributes the haste to the Shechinah, the Divine Presence itself. This interpretation, which was also adopted by Targum Yonasan, is based on the image of Hashem hastening to the aid of His people when He freed them from the contamination of Egypt. The mood is expressed by King Solomon: Hark! My beloved! Behold, he comes, leaping over the mountains, skipping upon the hills (Song of Songs 2:8).

4 שְׁמַחְתִּים חֻזְקוֹן - חֻזְקוֹן מִצִּיּוֹן מִצִּיּוֹן עִם יְהוָה

בעל חובות הלכות בשער חשבון הנפש (פרק ג חשבון כד) פותח ואומר: "שתחשוב עם נפשך ותתבענה על כל ענין שנתישב אצלה מעניני ידיעת האלוקים ותורתו... אשר ידעת מעת נערוחך... אל תנוח דעתך על מה שנצטייר בלבך בתחילת לימודך מן הענינים המסופקים והסברות העמוקות, אבל ראוי לך להתחיל בעת חזק שכלך והכרתך לעיין בספר תורת האלוקים וספרי נביאין כמי שלא למד מהם אות... וכן תעשה בתפילות ובתשבחות... וכן תעשה בדברי החכמים והקבלה... אז יראה לך מסודות התורה וסודות הנביאים והחכמים מה שאי אפשר להשיגו מצד למוד המלמדים אותך בתחילת עניןך."

בעל חזו"ל אינו מתייחס בדבריו רק אל הבנת השכל, משום שזהו דבר בידו, שעם התבגרותו של האדם אף הבנת שכלו משתנית ומשכיילה להעמיק יותר בתורה ועניניה, אלא הוא מדבר על "מה שנצטייר בלבך", על אותה צורת התרשמות שהינה כפי כושר קליטתו של ילד, ומאתר ואין דומה מה שמצטייר ילד בלבו לכח הציויר של המבוגר, על כן — "אל תנוח דעתך..."

5

ואם קבע את דבריו כלפי תורה ותפילה, ודאי ודאי שאמורים הדברים כלפי יסודות האמונה. לא חלילה וחס לבדוק את אמיתותם, אלא להבינם מתוך בנת שכלית, ולא כדבר המורגל שאין בו שיתוף להבנת השכל ולציויר הדברים באור שכלי ומבוגר.

6 אחת הפרשיות בתורה המחייבות לימוד מחודש בציויר נכון ובשכל נכון היא פרשת יציאת עם ישראל מצרים, פרשה המהווה את יסוד אמונתנו, כאמור מידבר הראשון שבעשרת הדיברות — "אנוכי ה' אלוך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים."

יסוד אמונתנו נבנה בעיקר על ציימ ולא מכה ההכרה שהשיית הוא בורא העולם, וכבר שאל רבי יהודה הלוי את רבי אברהם אבן עזרא (שמות כ, א), למה לא פתח הקב"ה ב"אנוכי ה' אלוך אשר בראתי שמים וארץ", וכי הקב"ה נהיה לאלוקי ישראל רק בגלל ועיי יציאת מצרים ולא מכה בריאת העולם? אלא הקב"ה לא רוצה לבנות את אמונת ישראל ולבססה על מאורעות שהם עצמם לא היו עדים להם, הקב"ה לא רוצה לצוות על אמונה שתתא בהכרח תלויה בדבר שעין לא ראתה. אמונת ישראל נבנתה דוקא על מאורע שהיו לו שישים ריבוא עדים, עם ישראל כולו ראה את מכות מצרים, את קריעת הים ומתן תורה.

7 ידעה זו של יציאת מצרים אינה משמשת רק כיסוד לאמונה במציאות ה' וכוחו שנתגלה בהוצאה מצרים, אלא כיסוד לאמונה השלימה — בהשיית כבנרא העולם ומנהיגו. וכמ"ש הרמב"ן (שמות יג, טו) "מצוות רבות זכר ליציאת מצרים, והכל להיות לנו ככל הדורות עדות במופתים שלא ישכחו ולא יהיה פתחון פה לכופר להכחיש אמתת האלוקים, כי הקונה מזוה בזו אחד וקבעו בפתחו ונתכון בענינה — כבר הודה בחדוש העולם ובדיעת הכורא והשגחתו. אמונת יציאת מצרים היא יסוד לאמונה בחידוש העולם עיי השיית. בשמאמינים שהקב"ה הוא בעל הבית בעולמו לשנות את הטבע, ממילא מאמינים גם שהוא ברא את העולם ואח הטבע."

8

* ענין יציאת מצרים הוא יסוד האמונה ככתוב "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים", ואעפ"כ הרגילות היא לראות בניסי המכות וקריעת ים סוף בלבד את היסודות לאמונה, וכלפי רגילות שכוונו מכונים דברי החזו"ל.

19

Now we come to our second question: if we say that proof exists for that which cannot be seen directly, what is faith? If the Jewish people know Hashem, as we have discussed above, what is left to believe? Why talk of emuna if we really mean knowledge?

The answer is that emuna does not mean faith. Faith or belief as these ideas are understood in the modern culture have nothing to do with emuna.

20 The correct translation of emuna is not faith but faithfulness or loyalty. The concept is this: when you have acquired the spiritual knowledge, when you know clearly that what meets the eye is not all that there is, when you know that Hashem exists and you know what He expects of you, the question then is: will you be loyal to that knowledge? Will you live up to it? Will you fulfill your obligations? The problem of emuna is not how to gain the knowledge of the spiritual world, it is the challenge of being faithful to that world and its obligations.

25

Moshe - Ed. Le Munk - pg 325

The whole performance was also an act of faith. Since they ate the Passover BEFORE midnight, they did not know yet how Pharaoh would react to the plague of the first-born being killed when that would take place.

The act of faith was especially commendable since Moses had made allowance for what should be done with any left overs of any Passover lamb on the morrow. (verse 10)

26 אגרות אמונה - 79

* "מאז הני רואה וזב קדוש לחרוש בלב כל מעמיקי דעת, שהבסיס של היהדות היא הראשית והאחרית". (אגרות הראיה)

27

הראשית, היא העריגה האלהית שכל בעל רוח כביר משתוקק אליה וחפץ להרשימה בכל תכני חייו, שהיא מורשת בצורה מאירה הרבה בחיי האומה המיוחדת, מגי או לנשיאת דגל-קודש זה ברמה בחרף נפש, ומלחמה כבדה, וכל השאיפות הרחונות העדינות, הנו קשוקות לעריגה עליונה זו, בקשן של קיימא ובעיליה הן מתעלות.

ותאחרית, סדר החיים המעשיים וההסתכלות העולמית הפנימית, המיוחדת לישראל, שהיא צריכה המון מעשים, מצות ומנהגים מיוחדים, המשתלשלים מתוך השורש הכביר העליון של הראשית.

ש"ת

28

לפי השקפת עולמה של היהדות אין להסתפק בעולם אידיאות מושט ולהשתעשע רק בערבה לא-להים, הטוב המוחלט אשר מעבר לחיים. בודאי שאין לצאת ידי חובה ברצון שחור וכוננה זכה בלבד. את הערבה והרעיונות הקדושים והטובים הנסמכים עליה יש לרתק לחיי המעשה ולבטא זאת בפעילות ממשית בעולם הארצי. עולם האחרית, בני על "סידור החיים המעשיים" הזקוק ל"מעשים, מצות ומנהגים מיוחדים, היוצקים את חיותם מאותו שורש כביר של הערבה לא-להים, ה"ראשית".

21

"Emuna" derives from the same root as "ne'eman", meaning faithful or loyal. Even the most superficial examination of the use of this word in Torah will show that it cannot be translated as faith in the sense of belief - for example, the verse states "Va'yehi yadav emuna ad ba hashamesh - And his hands were loyal until the sun went down"; his hands stayed where they were, they remained loyal to their task. The verse cannot be translated in any other way - hands cannot have "faith" or "believe" anything.

22

A unique feature of being human is that you can know something with total clarity and yet act completely against that knowledge. You can acknowledge that a certain action is wrong and then do it anyway. Free-will means that you can act in disharmony with your intellect. Understanding something and all its consequences clearly does not guarantee that you will live in accord with your understanding, that you will be loyal to it. Not at all. It takes work to live up to your knowledge of the truth. And that is the work of emuna.

23 - אפי' הקנינו את ק"א

או יאמר, וככה כו', שהוא ענין הנודע מדכותינו ז"ל (שמות רבה ה) כי לא יצאו ישראל ממצרים אלא בזכות האמנה, זה אחרת בנות הכתוב. והוא, כי אמר אלהים, הנה כי עשו את הפסח צלי אש ככל מצותו ועל מצות ומרורים יאכלוהו, ואולי לבם לא נכון בהאמנת היציאה. ומה גם כי עדיין בעת אכלם שהוא טרם חצות לילה לא ראו מכת הבכורות ולא ידעו אם ישלחם פרעה או יחוק לבו כבראשונה, ולא יעשו את הפסח רק לבלתי עבור מצות משה בשם ה', אך עדין לא יאמינו צאת מני חשך ביום ההוא, מה יעילו בקרבנם. ומה גם שאין מהפסח נאכל במובח דבר, ואכילתם היא במקום מובח כנאכל לאישים, ואם כן לא לרצון יהיה, ואיך הותר באש ישרף כנותר מקרבן

אשה, והלא טוב היה הותר מהנאכל למחוסרי אמנה.

24 (ואם) [ועל] כן, אחר אומר ענין האכילה ושהנותר באש ישרף, אמר, וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים כו', שהוא בהכנות הוראת היותם יוצאים לדרך על כל פנים, שעל ידי כן מורים גדול האמנתם שילכו משם. כי טרם ראות מכת בכורות האמינו באלהים שודאי יוצאים, והנה מוכנים במתנים תגורים ומנעליהם ברגליהם ומקליהם בידיהם ואוכלים בחפזון. ואמר הוא יתברך, שעל ידי האמנה זו אכילתם קדש פסח לה' כנאכל לאישים, מה שאין כן בחסרון אמנה, שלא לרצון יהיה רק כמאכל חול, ועל ידי המנחה הזו שתעשו לי פסח לה', ועברתי כו' לקבל ריח ניחוחכם. והוא שירצה ה' יעשו את שלום בהאמנה ואחרי כן הוא יעשה את שלו, כענין מה שנכנסו בים באמונה ואחר כך קרע להם את הים.

24a

Seforno - pg 336.

And יצא עם קהינו - With your loins girded. Prepared to travel, similar to יצא עם קהינו (I Kings 18:46), to demonstrate implicit trust in God, the Blessed One, preparing themselves for the road while they were still in prison.

מבן אימון מדוע לא נעצר הראי"ה ב"עתה ידעתי" — כי המעשים הללו שלאחר העקידה באו להכין כלים לקלוט את האור הגדול שמלא את אברתם באותם רגעי קודש נעלים. הביטוי הממשי בשפת המעשים בא להנציח את שפע הקודש — לבל ישוב השפע ריקם ויחלוף ביעף מבלי שהטביע רישומו ביש המוחשי. לקדשו ולטהרו.

"וישא אברתם את עיניו" — חש בקדושת נשמתו שצריך הוא לחפש איזה נושא, שיהיה בתור כלי להכיל בתוכו את האור הגדול, אשר הוא חש במלא נפשו הרוממה, הסמוגה אשר חיים אלהיים ומלוי רצון וכוסף עליה, להתעלות אל מרומי הדבקות הא-להית הטהורה, והעייף עיניו בכל מלא חוג ראייתו, לפגוש איזה נושא הראוי לקשר קודש זה" 30.

האיל משמש לאברהם כמכשיר — שיקלוט את כל שפע הקודש אשר בנפשו הרוממה, ואברהם עושה בו, ככל אשר רצה לעשות בבגו, ויתר מכן — אין הוא מרגיש הבדל ביניהם.

36 But the moral person must strive to unite his daily conduct with his convictions, to live up to the standards that he would like others to adhere to. If one's ideals are not reflected in his behavior, the integrity of the ideal itself must be questioned. If a philosophy is not applied, its truths become dubious, for without representation on a practical level, the philosophy—like the architect's unconsummated plan—is empty. If a person is arrogant to others or lacks sensitivity or simple manners, then his wisdom has no value. The goal of a truly wise person is to transform and integrate his wisdom by bringing it to the reality of daily life, in the way he thinks, speaks, and behaves, even the way he walks the street and eats his meals.

37a Think about your ideology, and ask yourself: How much of it do I live up to? When considering any plan of action, ask yourself: What difference will it make? Tomorrow morning, before you engage in any intellectual inquiry, do a good deed. Simply do it, and you will see how it enriches your outlook on life, for this is a two-way street—just as the ideology feeds the deed, the deed fortifies the ideology. Indeed, it creates ideology. And remember, the essential thing is the deed, for a deed has the power of the divine. Your act makes G-d act. In its simplicity, a good deed is mightier than the greatest ideas ever concocted.

37b חכמה - סתם פתח (ה) ויאמר אל תקרב הלם. הודיע לו שכני שהוא עתה לא יוכל לקרב אל המדרגה הזאת עד שישל בעליו מעל רגליו, ופי הדבר שהגויה נקראת בשם נעל שעל רגלי הנשמה הרוחנית, שאי אפשר להנשמה לעמוד בעולם הגושים שהוא מלא רשע ורשע המוסיק לרוחניותה בלא הגוף החומרי שהוא ידורך בנעלים בטיט היין העולם החומרי וישמור את הנפש בל יטנו רגליה בלכלוך העי"ה [וכמ"ש

38 ספר הפסוקים - אלהים - כ"א - ו-כ"ו ולא תחירו ממנו עד בוקר — אל תחשבו מחשבת נותר בשעת הכנתו כי תפגלוהו במחשבה זו. לכן קדמה מצוה זו לפני מצות: — אכבה תאכלו אותה — לא לשם הענוג אכילה, בהתרח הגורה, בשליפת נעלים שבישיבה שלה — לא כן, אלא; — מתנייכם הגורים וגו' בחפזו — לשם מצוה בלבד. שכן; — יסח הוא לה" — שהקב"ה מדלג על בתי ישראל אל בתי המצרים וקופץ ממצרי למצרי וישראל אמצעי נמלט. ואתם עשו כל עבודותיו לשם שמים. ואינו בדין שמעשה יש בו פורענות למעשה יד, תאכלוהו לתענוגכם. בנפול אייבכם אל תשמחו.

"עקב אשר שמעת בקולי. במפעל האדם ובהארץ חיינו. יחתום והגלוי מופרד אחד מחברו. אוצר הרוח פועל פעולתו במחשבה פנימה, הגוף ומפעליו עושים דברים מעשיים, בתור תוצאה מכללות המחשבה אבל לא בתור אחדות שלמה. אמנם מתוך שכללות הקדושה, בכל גווניה, הלא היא השמיעה לקול ה', ההתמסרות לרצון אדון כל, בורא כל עולמי עד מראשית סתר עליון עד מעמקי אחרית כל פעל גלוי, השמיעה הזאת היא המאחדת עדי עד את ברכת ההויה הגלויה והנס-תרת. עקב אשר שמע בקולי" 31.

32 Toward a Meaningful Life - Ed. R. Jacobson - 250

So knowledge is stronger when it is translated into action, and action is stronger when it is suffused with knowledge. We can only achieve such integration by recognizing that we were created by one G-d with one purpose, which is to achieve this harmony between thought and deed, between body and soul. But why do we sometimes find it so hard to actualize our ideas?

Because that is precisely the purpose of our creation—that we harness the forces that pull us in every direction. We were given the free will to meet this challenge, to unify our hearts and minds, our thoughts and deeds, in order to create a unity within ourselves that will carry over into the rest of the world.

33 But wouldn't it have been simpler if G-d had only required that we know Him, instead of having to actualize that knowledge? Why must the deed be so essential?

The answer lies in understanding the very reason for our existence. "G-d desired to have an abode in the lower worlds." The

reason there can be a dichotomy between human thought and action is that G-d created a dichotomy in the cosmic order of divine expression, between the spiritual and the material. While G-d's wisdom and sublime dimensions predominate in the spiritual realms, the essence of G-d is expressed in this "lower" world, the world of action.

The material world is the final loop of G-d's complex cosmic circle, the last section that must be completed to achieve true unity. And because this world is the most tangible, finite portion of His creation, the divine essence is expressed in tangible and finite terms—and that is human action. The deed is the exclusive property of the material world and the physical body.

34 Were we to limit ourselves to study, to accumulating knowledge without implementing it, we would never realize the intention of our entire existence. The most brilliant thoughts and virtuous intentions cannot on their own perform a single act of charity; they cannot reach out to another person with love. They cannot change this world.

35 In order to blend thought and action in a truly profound and lasting way, there must be some degree of regularity. Even the strongest inspiration can quickly evaporate unless it is translated into an actual experience. Every deed must be accompanied by a certain measure of mental preparation and focus. But even if a person does not yet connect the thought and the deed, he or she must still behave morally, because ultimately it is the behavior—not the thought—that realizes G-d's purpose.

40 *Lying Insured pg 64* There is a mystical source which indicates that the higher worlds are created straight and that this finite, physical world represents a "bending" of that straightness. Once a "bend" has occurred, there is a danger. When all is straight, no error can be made. When a bend manifests, error has not become inevitable but it has become decidedly possible.

To straighten what is bent. That is our task. Not to be deceived by a bend in the road. The name of the Jewish people Israel (Israel) spells ישר אל the straight one of Hashem! And the

41 Now let us return to the *mateh*. The mystical source we referred to earlier explains that the word *mateh*, a staff, is from the root meaning to bend נטה, or to tend in a particular direction, or to stretch out from the source (Noteh shamayim ve'yosed aretz — He extends the Heavens and founds the earth). In fact, a staff is really a branch, that which branches, bends, away from the trunk.

* So the *mateh*, somehow, stands at the junction between heaven and earth. It is located at the point where the straight bends.

42 *The Inside Story - pg - 137-139*

The Exodus marks our birth as a nation—the time when G-d extracted "a people out of the bowels of a people," granted them the gift of freedom, and empowered them to realize His goodness and perfection in their own lives and in the world He created. Thus a key theme in the story of the Exodus is "haste": the children of Israel are described as having "fled" Egypt; matzah is the bread that didn't leaven because we were "driven from Egypt and could not tarry"; and the Passover offering, the key to the redemption and the axis around which the entire festival of Exodus Passover revolves, was eaten "in haste." The alacrity of the Exodus emphasizes that life, for the Jew, is never again to be the passive and static experience it was for the clan of Hebrew slaves under Egyptian bondage. Life is to be a vigorous, vibrant movement forward, an unceasing quest to advance and achieve.

The state of haste in which the first *seeder* was held was expressed in three ways: "your hips girdled, your shoes on your feet, and your staffs in your hands." These correspond to the three dimensions of the forward movement of our lives outlined above: our self-development, our effect upon our immediate surroundings, and our universal impact.

43 The hips, which are "the base that holds up the entire body," represent the human being as an individual. "Your hips girdled" thus refers to the endeavor to develop our personal potentials.

48

מוודה אני I gratefully thank You,* O living and eternal King, for You have returned my soul within me with compassion — abundant is Your faithfulness!

62 פר - נחמה - 39

בפתח משלוחם לנחמה במלחמה. אמרו במלחמה ובי לא ה' להם בהמות רק לחבב את המלטה ע"ש. כי הנה עיקר חלליה המלטה לסיח נשאר ממנה רשימה בלדס. כח"ס בח"א ע"י ומטתי חלפן חתך. להשיר עשני המלטה ברוב חלבה ומשוקה נשאלים הארם המלטה כנפש הארם. וכח"ס

לדיק וכוונתו חזקתו על עממותיו. חנה שה"י שזירי מלה ומרור לנחמה במלחמה רחם על הלבוש שמשש ע"י המלטה. וכן ח"ס ח"ל כפקוק ויקרה להם. למה הקדים לקחת הספה לפי שהיו בניו, פרום וערי"ן מן המלטה ע"ש. והענין הוא כי ודחי עיקר המלטה היא לורך גבוה. ולריך הארם לנשוח המלטה לש"ש בלבד. אבל הכנה המלטה והמשוקה קודם המלטה ולאחריה. מלך זה נעשה מלבוש כנפש שהמלטה נחמת ברבה לפני ולאחריה. וכח"ס בח"א חמ"ס ח"ל הרארי עבירה קטן מעבירה. כמו כן הרארי מטה סובים מנוף המלטה. והייט כי הנה עטיק פנס העבירה כשורש היא בעש"ה. אבל הקלקול אל נפש הארם. מתדבה ביותר ע"י הרארי עבירה. וכן הוא במלטה. אשר עיקר המלטה לורך גבוה. אבל רוב ההרס והמשוקה אל המלטה. מתקן נפש הארם. ח"ס ו"ל רבה הקב"ה לנחמה את ישראל הרבה להם מורה ומלטה. שכל התקונים שלמלטה. מהר הקב"ה לכני' להיות נעשין אלה התקונים ע"י המלטה שבני' עשין. וע"י מודכיו הנשוח של בני'.

45 The feet, are the person's means of locomotion. Equip the feet with shoes, and you enable them to traverse hostile terrain that would otherwise impede their movement from place to place. Shod feet thus represent our ability to journey from the enclave of self to points beyond the range of a "barefoot," home-bound personality.

46 But man is more than a foot traveler in life. Man is unique among his fellow creatures in that he makes extensive use of "tools"—implements he fashions that enable him to manipulate his environment in ways he could not with his own body and faculties alone. If he can scarcely lift the equivalent of his own weight with his own two hands, he has learned to literally move mountains with the machines he devises. If his own two feet, bare or shod, can carry him only so far so fast, he has explored the depths of the sea and the astronomical heights with vehicles of his invention.

47 Therein lies the significance of the third marker of the alacrity of the Exodus—"your staffs in your hands." The "staff" represents the uniquely human conviction that nothing is impossible, that we can always find a way to extend our reach beyond the distance dictated by our natural arm-span. That we each possess the capacity to positively influence all people, elements and events of our world, no matter how distant and unrelated to our lives they may seem.

49

מוודה אני לך — I gratefully thank You. A Jew opens his eyes and thanks God for restoring his faculties to him in the morning. Then, he acknowledges that God did so in the expectation that he will serve Him, and that He is abundantly faithful to reward those who do.